

בית משפט השלום בבאר שבע

17 מאי 2011
1726-04

פסק-דין בתיק ת"א 1726-04

יעקב פרסקי

השופט

מרדכי מרציאנו (אסיר)
ע"י עו"ד אורי דייגי

התובע

- נגד -

1. שירות בתי הסוהר
2. משטרת ישראל
3. סלאח אבו גאנם
4. ולדימיר אלימוב

הנתבע

ע"י עו"ד דעאס עבד אל רחמן
עו"ד אמיר יחיא

פסק-דין חלקי

פסק-דין חלקי (בשאלת החבות)

עניינה של התביעה בנזקי גוף שאירעו לתובע במספר אירועים כששהה במעצר ובמאסר.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

רקע

1. התובע הינו אסיר המרצה עונש מאסר של 23.5 שנים בשל עבירות מין חמורות. ביום 8.3.99 נעצר התובע ובהמשך הורה בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים והוא נכלא בבית מעצר "השרון". לאחר תום ההליכים נגזר דינו של התובע, כיום אסיר בכלא "אוהלי קידר". תביעת התובע עניינה בשלושה אירועים. **האירוע הראשון**: מיום 25.1.00 בו טוען התובע כי בשל רשלנות משטרת ישראל אשר לא שמרה על בטחונו כעציר טעון הגנה ונכלא ביחד עם עצירים אחרים, נגרמו לו נזקי גוף ביד ימין. **האירוע השני**: מיום 3.5.03 בו טוען התובע כי בשל רשלנות שירות בתי הסוהר (להלן: "שב"ס"), הנתבע 3 תקף אותו בכך ששפך עליו נוזל רותח (לטענת התובע, הנוזל היה שמן) וגרם לו לכוויות. **האירוע השלישי**: מיום 10.7.02 לגביו טוען התובע כי בעת שהוכנס לצינוק ובתואנה לא מוצדקת, ביצע בו הנתבע 4 מעשה סדום חמור בדרך של החדרת מקל לפי הטבעת שלו, לאחר שהורה לו להוריד את הבגדים תוך שהנתבע 4 אמר לתובע: "זה מה שמגיע לאנשים כמוך". הדיון בתיק פוצל להכרעה בשאלת החבות תחילה, בשל חסרון כיס של התובע שלא צירף חוות דעת רפואית לתמיכת טענותיו שברפואה. להלן יפורטו בתמצית טענות הצדדים והראיות ולאחר מכן דיון בשאלת אחריות הנתבעים לאירועים להם טען התובע.

תמצית טענות התובע

2. טוען התובע כי שימש לאורך שנים כמקור מידע משטרת וסייע בלכידתם של עבריינים, צבר אויבים והפך להיות טעון הגנה. באירוע הראשון, שהה בבידוד אולם סוהרים הוציאו אותו לתא עם עצורים רגילים. העצורים תקפו את התובע בשל שיתוף פעולה עם המשטרה, וגרמו לו נזק צמית ביד ימין. טוען התובע כי המדינה לא סתרה את טענת תקיפתו. טוען התובע כי באירוע השני, מיום 6.5.03, הגיח אליו בריצה נתבע 3, ושפך עליו שמן רותח על פלג גופו העליון. בעקבות האירוע, הורשע הנתבע 3 ונגזר דינו ל - 26 חודשי מאסר. טוען התובע כי התקיפה בה נגרמו לו נזקי גוף, התאפשרה בשל רשלנות המדינה שלא דאגה לסידורי אבטחה הולמים, במיוחד נוכח היותו טעון הגנה ונוכח התרעות אפשריות לתקיפתו וכי ביום האירוע לא היו סוהרים באגף. טוען התובע כי הימנעות המדינה מהעדת מפקד האגף או מתן מידע בדבר נוהלי האבטחה חזקה כי מטרתה להסתיר מידע מהתובע ולפיכך יש להורות על חבות המדינה. באירוע השלישי מיום 10.7.02 טוען התובע שהוכנס לצינוק ע"י הסוהר גדעון לוי. נטען כי בצינוק שהו חמישה סוהרים אשר אחד מהם היה הנתבע 4 אשר בתואנה שאינה מוצדקת אמר לו להוריד בגדים והחדיר מקל שהיה בידו לפי הטבעת של התובע תוך שאמר לו: "זה מה שמגיע לאנשים כמוך". טוען התובע כי מעשי הנתבע 4 מהווים השפלה אישית ובפגיעה מינית בו ובכבודו ולחילופין דרש פיצוי בשל חיפוש שנערך שלא ע"פ הנהלים.

תמצית טענות הנתבעים 1,2,4 (להלן: "המדינה")

3. טוענת המדינה כי אין לה אחריות מוחלטת לכל אירוע בבתי מעצר/כלא ועל התובע הנטל להוכיח תביעתו וכי אין לסמוך ולהאמין לגרסת התובע כבעל דין בכל האירועים הנטענים. לגבי האירוע הראשון, טוענת המדינה כי אין אמת בטענת התובע ולפיה הוחזק בבידוד למשך 9-10

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

חודשים והתובע כשל בכך שלא הביא כעדים את הנוכחים באירוע והמסמכים האובייקטיביים המעידים על האירוע. לטענת המדינה מדובר בפגיעה עצמית של התובע ש"דפק ידו בקיר". אשר לאירוע השני, טוענת המדינה כי הגרסה ולפיה התובע נתקף ע"י הנתבע 3 בשל כך ששיתף פעולה עם המדינה, הינה גרסה שנולדה בסוף חקירתו הנגדית וכי מדובר בהרחבת חזית פסולה וכי מעשי התובע הם שהביאו לתקיפתו הלא צפויה ע"י הנתבע 3 אשר הורשע בתקיפתו. אשר לאירוע השלישי, טוענת המדינה כי לא הובאה כל ראיה להתקיימות האירוע כפי שטוען התובע ולכל היותר, מדובר בהפרת נוהל חיפוש לגביה נרשמה הערה בתיקו האישי של הנתבע 4.

תמצית טענות הנתבע 3

4. הנתבע 3 אינו מכחיש את האירוע השני בו היה מעורב בשפיכת נוזל רותח על התובע. טוען הנתבע 3 כי מעשהו היה בעקבות התעללות ממושכת של התובע בו, כולל ניסיון לקיום יחסי מין שלא בהסכמה וכי אילו היו מספיק סוהרים באגף, האירוע לא היה מתרחש. טוען הנתבע 3 שיש להטיל על התובע אשם תורם משמעותי להתרחשות האירוע וכי בהיותו חסר חירות, מצוי במשמורת המדינה, היא שצריכה לפצות את התובע.

הראיות

5. **מטעם התובע** העידו הוא עצמו. מר טיבי הרשקוביץ, שוטר בדימוס אישר כי התובע שימש בעבר כמקור משטרת. כן העיד האסיר אסף סייחי, ששהה ביחד עם התובע בזמן האירוע השני (ושגם ביום עדותו (13.10.09) מצוי הוא ביחד עם התובע באותו אגף), שלא היה סוהר באגף בזמן האירוע. **מטעם המדינה** לגבי האירוע הראשון, הוגשה תעודת עובד ציבור של משה אוחיון, שהיה קצין משטרה הקשור לאירוע הראשון כשלתעודה צורף קטע רלבנטי לאירוע הראשון מיומן בית המעצר. הצדדים חלקו על קבילות ומשקל תעודת עובד הציבור והמסמך שצורף לה. לגבי האירוע השני, העיד מי שהיה באותה עת, קמ"ן המחוז, הקצין דוד אלזם (מאוחר יותר קודם לתפקיד מפקד כלא ופרש לאחרונה משירות). עדות הזמה שהתירתי לאחר עדות הנתבע 3 הינה של הקמ"ן יוסף כניפס, ששימש בעת האירוע השני כקמ"ן אוהלי קידר, (בעת עדותו, קמ"ן מחוז צפון בשב"ס). המדינה זימנה אסיר אחר, שאול מזרחי (גליקסון) אשר שהה באגף בזמן האירוע, והיום מרצה מאסר לשנים רבות (11.5 שנים). לגבי האירוע השלישי, מטעם המדינה, העיד הנתבע 4 אודות החיפוש שנערך לתובע וכן העיד הסוהר גדעון לוי. **הנתבע 3** אשר רלבנטי לאירוע השני, הגיש תצהיר עדות ראשית רק בשלב מאוחר, לאחר שמיעת עדי התובע. חרף זאת, אפשרתי הגשת התצהיר והנתבע 3 נחקר עליו. כאמור, בעקבות העדות, התירתי עדות הזמה של קצין המודיעין יוסף כניפס.

6. הצדדים הגישו מסמכים רבים לתמיכת טענותיהם, אשר עיקריהם יפורטו להלן: מטעם התובע הוגשו מסמכים רפואיים, אולם לא הוגשה חוות דעת רפואית ונקבע כי הדיון בשלב זה הינו בשאלת החבות. הוגשו מסמכי ת"פ 8267/04 (בית המשפט המחוזי - באר שבע): כתב אישום, כתב אישום מתוקן ופרוטוקול הדיון בו הוכרע ונגזר דינו של הנתבע 3 ל - 26 חודשי מאסר. כן הגיש התובע מסמכים מתוך תיקי שב"ס בנוגע לאירוע השלישי. המדינה הגישה מסמכים הנוגעים לכל האירועים, בין היתר תע"צ בנוגע לאירוע הראשון וקטע רלבנטי מיומן

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

המעצר. המדינה סמכה על מסמך חדר המיון לגבי האירוע הראשון בו נרשם בתולדות המחלה לגבי התובע כי: "חבט בקיר בטון באגרוף יד ימין". המדינה הגישה את נוהלי שב"ס ביחס לאסירים טעוני הגנה.

ניתוח עדות התובע

7. בשלושת האירועים הבסיסיים המהותיים עליו מושתתת התביעה הינה גרסת התובע כבעל דין, אותה מבקש הוא לחזק בראיות נוספות או בחזקות הנובעות מהימנעות המדינה לזמן עד או מסמך כזה או אחר. כבר כעת אציין התרשמותי מגרסת התובע שלא הייתה סדורה ואחידה ואף בעלת סתירות. כך למשל, טען התובע כי היה תשעה חודשים בבידוד (ישיבת 13.10.09, עמ' 14 ש' 6), טענה שאין בה הגיון, לא הוכחה ואף המדינה הביאה סימוכין לכך שבידוד הינו עונש למשך זמן מוגבל תוך שהוכח שהתובע היה טעון הגנה ברמת הגנה ב', כלומר טעון הגנה שיכול לשהות ביחד עם אחרים המסווגים כמוהו, בניגוד לטעון הגנה ברמה א' שיש סכנה לחייו גם באגף לטעוני הגנה. בהתייחס למספר הסוהרים באגף (באירוע השני), טען התובע כי לא היה אף סוהר באגף, למעט סוהר שפותח את האגף בבוקר, מביא אוכל וסוגר וכך גם בערב (עמ' 14 ש' 20). זאת, בניגוד לתצהירו שם התייחס להיכרותו עם שב"ס, ולכך שמקובל באגפים דומים שיהיו שני סוהרים ושבזמן האירוע השני היה סוהר אחד, שהיה חדש וישב בחדר הסוהרים וסוהר אחר (שני) בבקרה (יגאל הרוש, סע' 43-44 לתצהיר התובע). התובע טען בתצהירו (סע' 35) כי המדינה הוסיפה חטא על פשע, במונעה ממנו פעם אחר פעם טיפולים רפואיים, טענה מופרכת שאינה סבירה ובודאי לא הוכחה. כך הוסיף התובע ופירט (עמ' 21 ש' 24) כי היום הוא יודע מה היה המניע של הנתבע 3 לתקוף אותו אולם התובע לא מצא לפרט את הדברים בתצהירו, דבר שהיה שופך אור רב על האירוע השני והתרשמותי הינה שגרסה "משופרת" זו נולדה לצורך "האדרת" היותו "נרדף" בידי גורמים שונים כטענתו ועל מנת להרחיק עצמו מטענות המדינה כי לא קדמה לאירוע כל התרעה או מידע ולפיו יש מסוכנות מצד הנתבע 3 לתובע. ברי כי בכל אחד מהאירועים יהיה צורך לבחון את מכלול הראיות אולם תובא בחשבון גם התרשמותי מהתובע, שבלשון המעטה, לא הותירה רושם רב.

דין

אקדים את המאוחר, מסקנתי הינה שדין התביעה כנגד המדינה להידחות, רובה ככולה. מנגד, לנתבע 3 אחריות מלאה לאירוע השני, כפי שאפרט להלן:

אחריות המדינה לאסיר או עציר המצוי במשמורת חוקית

8. טוען התובע כי המדינה התרשלה בשמירה עליו, דבר שהביא לנזקיו. כידוע, לצורך קביעת החבות בעוולת הרשלנות, על התובע להוכיח כי חלה על המזיק, חובת זהירות (מושגית וקונקרטיית), וכי חובה זו הופרה וכי יש קשר סיבתי בין הפרת החובה לבין הנזק. הצדדים לא חלקו על חובת הזהירות המושגית של המדינה להבטחת שלום האסירים או העצירים שבמשמורתה. המחלוקת בין הצדדים נגעה לשאלת הפרת חובת הזהירות הקונקרטית הנגזרת משאלת הצפיות. התקדים, אולי הראשון, בו נדרש בית המשפט העליון לשאלת אחריות המדינה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

על מעשה תקיפה שבוצע בידי אסיר הינו ע"א 4704/96 מקרינ' נ' נציבות שירות בתי הסוהר פ"ד נב(3) 366 (19.7.98). בפרשה זו הותקפו שני עו"ד שבאו לבקר את לקוחם שהיה אסיר. ביהמ"ש העליון קבע בעמ' 370:

"השאלה המרכזית בקיום עוולת הרשלנות בנסיבות אלה היא אם צריכים היו שלטונות בית הסוהר לצפות מראש שהאסיר עלול לתקוף את המערערים במהלך הפגישה. התשובה לשאלה זו תלויה, כאמור, בנסיבות המוחשיות של האירוע המזיק. אין ספק כי אחת הנסיבות המכריעות היא אופיו של האסיר. נראה כי בדין מצא בית משפט קמא כי לא היה בעברו של האסיר או בהתנהגותו בבית הסוהר דבר שיכול היה להצביע על סיכון מצדו, כי יבצע את מעשה התקיפה כלפי עורכי הדין שלו. בהיעדר צפיות מעין זאת אין להטיל אחריות על המשיבות במסגרת עוולת הרשלנות. מסקנה זו תואמת הן את הגישה ה"מוסרית", הן את הגישה הכלכלית בדיני נזיקין. כלומר, בהיעדר יכולת הצפיות, אין להטיל אשמה מוסרית על שלטונות בית הסוהר".

בע"א 4241/06 יונה לוי נ' מדינת ישראל (השופטים ארבל, גרוניס, פרוקצ'יה, 12.3.09), נדונה תביעה אזרחית של עצור שהתאבד, פורט המבחן שיש לשאול בשאלת קיום עוולת הרשלנות בזו הלשון (פסקה 10):

"היסוד של חובת זהירות מתחלק לשני רכיבים: חובת זהירות מושגית וחובת זהירות קונקרטית... שתי הבחינות מתבצעות באמצעות מבחן הצפיות, אך בעוד שחובת זהירות מושגית בוחנת את הסוגיה באופן מושגי וכללי, באשר לסוג הניזוקים, סוג המזיקים וסוגי הפגיעות, הרי שחובת זהירות קונקרטית מתמקדת בנסיבות המקרה שבין המזיק לניזוק הספציפיים.... במסגרת בחינת חובת הזהירות הקונקרטית יש להפעיל את מבחן הצפיות במישור הפיסי והנורמטיבי, דהיינו מה אדם סביר יכול היה לצפות או צפה בפועל, ומה אדם סביר צריך היה לצפות. ככלל אין לדרוש מאדם לצפות במישור הנורמטיבי את מה שלא ניתן לצפות במישור הפיסי. כמו כן אם לא קיימים שיקולים מיוחדים הרי שמקום בו קיימת צפיות פיסיית תהיה חובה לצפות במישור הנורמטיבי, אולם מסקנה זו אינה אוטומטית ונקבעת על-פי טעמים שבמדיניות משפטית (ע"א 5586/03 פרימונט נ' פלוני (לא פורסם, [פורסם בנבו], 29.3.07)). כמו כן יש לציין כי סבירות הצפיות נקבעת בסופו של דבר על-ידי בית המשפט וכי יכולת הצפייה של האדם מן היישוב משקפת את ערכי החברה ומטרותיה הרלוונטיות בהקשר הנידון".

בכל אחד משלושת האירועים להם טוען התובע, בהעדר מחלוקת בשאלת חובת הזהירות המושגית, על התובע הנטל לשכנע כי הופרה חובת הזהירות הקונקרטית, הנגזרת ממבחן הצפיות במישור הפיסי והנורמטיבי. בנוסף, גם אם ישכנע התובע כי הופרה חובת הזהירות הקונקרטית, יהיה עליו להוכיח את המרכיבים הנוספים הנדרשים בתביעה לפי עוולת הרשלנות שהינם הקשר הסיבתי וכן את הנזק שנגרם כתוצאה מהפרת החובה.

האירוע הראשון

9. האירוע הראשון התרחש ביום 25.1.00. מעצרו של התובע החל ביום 8.3.99 ובהמשך נעצר עד תום ההליכים ושהה בבית מעצר "השרון". כיוון שהתובע היה טעון הגנה, לא הוחזק

ביחד עם עצורים אחרים. לטענת התובע הועבר יום אחד לתא 11 שהיה תא בו שהו עצורים רגילים ובשל היותו מקור מידע של המשטרה, הכו אותו בעזרת מקל מטאטא וריסקו את מפרק אצבעו הרביעית ביד ימינו. לטענת התובע, בהעדר כל עדות או גרסה נוגדת של המדינה, יש לקבל גרסתו. מנגד, טוענת המדינה כי ברשותה לפחות שני מסמכים מהם נבע כי פציעת התובע הייתה עצמית. המסמך המהותי הינו תעודת חדר המיון מיום 25.1.00 בה נרשם בתולדות המחלה לגבי התובע כי: **"חבט בקיר בטון באגרוף יד ימין"**. מסמך נוסף הינו יומן המעצר בו נרשם בשעה 20:00 **"בתא 11 רבו שני עצורים מרציאנו מרדכי ואליה נזירוב. הוצאתי את העצור מרדכי מרציאנו שטען כי ריסק את ידו על הקיר עקב התנהגותו של העצור אליה נזירוב שמשתיין על הטלוויזיה ולא נותן למרציאנו מרדכי לישון. העברתי את מרדכי מרציאנו לטיפול רפואי והרופא אומר שהעצור זקוק לטיפול רפואי בביה"ח"**.

10. הצדדים אינם חלוקים על שהתובע הוגדר כטעון הגנה. המדינה לא הביאה כל ראיה לסתור את טענת התובע ולפיה הועבר מתא לעצירים טעוני הגנה לתא לעצורים רגילים. טוען התובע כי הסיבה לתקיפתו ע"י אסירים אחרים הינה בין היתר מקרה בו קצין המשטרה פדלון, (לטענת התובע, ראש לשכת מרחב השרון של המשטרה בשעתו), הפיץ נגדו מסמך חסוי שגרם לפרובוקציה נגדו, תוך שהתובע הגיש את פרוטוקול הדיון בעתירה (ע"ש 2378/99) שהגיש לבית המשפט המחוזי בתל אביב כעתירת אסיר והדיון בעתירה התקיים ביום 10.11.99 ("ת/12"). האמור בפרוטוקול הדיון מלמד שהתובע אינו אסיר "שאינו יודע לשאול" ואף לא אסיר "תם". מדובר בתובע שיודע היטב את זכויותיו, דבר שבא לידי ביטוי בהמשך הדרך בעתירות רבות ותלונות שונות שהגיש והתובע אף אישר זאת בחקירתו והדברים יבואו לביטוי להלן. יחד עם זאת, המדינה שברשותה המידע יכולה הייתה להביא ראיות לסתור את טענת התובע כי הועבר לתא בו שהו עצורים רגילים ולא עשתה כן, ואף יכולה באופן נקודתי להביא ראיות ולפיהן אותו אסיר שהיה ביחד עם התובע, אליה נזירוב אף הוא היה טעון הגנה ולא עשתה כן. לפיכך מסקנתי הינה שהמדינה הפרה את חובתה הקונקרטית לשהייתו של התובע בתא מעצר נפרד לעצירים טעוני הגנה.

11. יחד עם האמור, על התובע להוכיח ולשכנע בקשר שבין הפרת חובת הזהירות מצד המדינה לנזק. המסמך האובייקטיבי המהותי הינו מסמך שנערך בבית החולים, כשעה לאחר האירוע הראשון בו צוין לגבי התובע כי הפציעה נובעת ממעשיו של התובע: **"חבט בקיר בטון באגרוף יד ימין"**. טוען התובע כי הרישום בבית החולים נובע מכך שהשוטרים שליוו אותו לבית החולים מהמעצר הם שהכתיבו לרופא המיון מה לרשום שכן לדבריו: **"לעצור אסור לדבר עם רופא"** (עדות התובע מיום 13.10.09, עמ' 17 ש' 17 ואילך). איני מקבל טענתו זו של התובע. שוכנעתי כי התובע הינו אסיר היודע לעמוד על שלו, אסיר שאינו מהסס להגיש תלונות כנגד קצינים בכירים במשטרה (ראו ת/12 בו הגיש עתירה נגד מפקד מרחב משטרת השרון), כמו גם שאינו מהסס להגיש תלונות כנגד אנשי שב"ס (כמו באירוע השלישי). לא השתכנעתי מטיעונו הסתמי של התובע ולפיו אסור היה לו לדבר עם הרופא הבודק, וחזקה כי הרשומה שנערכה כשעה לאחר האירוע, משקפת את מצב הדברים כפי שהיה. התובע יכול היה לזמן את הרופא

שכתב את התעודה הרפואית על מנת להוכיח טענתו לנוהל ולפיו נאסר עליו לדבר עם הרופא בחדר המיון, אולם לא עשה כן ולא סתר את המסמך הרפואי הנוגד את גרסתו.

12. התובע ביקש להיבנות ממסמך המרפאה (ת/13) בו נרשם מהרופא שטיפל בתובע במעצר כי התובע: "**קיבל מכה באצבע IV**". רישום זה מחזק במעט את טענות התובע אולם במכלול וכפי שאפרט, אין בו די. כנגד גרסת התובע עולות שאלות כמו: מדוע לא זימן את רופא המעצר לעדות? מדוע לא זימן את העצורים שהיו ביחד עימו בתא 11, עצורים שאת שמותיהם זכר במועד הדיון (עמ' 16 ש' 17), מדוע לא הגיש תביעה נגד העצורים הנוספים שאת שמותיהם ידע, כפי שהגיש לגבי האירוע השני תביעה נגד המדינה ביחד ולחוד עם הנתבע 3? מדוע השתהה בתביעתו באשר לאירוע הראשון? תמיהות אלו מחלישות את גרסת התובע העומדת בסתירה למסמכים בכתב מזמן האירוע. הצדדים היו חלוקים באשר לקבילות ומשקל יומן המעצרים בו פורט כי התובע נתן מכה בקיר לאחר שהתעצבן על שעציר אחר לא נותן לו לישון. טוען ב"כ התובע כי אין להכשיר את הראיה בדרך של הגשת תעודת עובד ציבור. אני דוחה טענה זו. סבור אני שעניינו של יומן המעצרים הינו שאלה של משקל ולא של קבילות. צודק ב"כ התובע כי משקל הראיה אינו רב, בהעדר זימון עורך היומן ולאור הטענה כי מי שרשם את הדברים ביקש לחפות על מחדל. באופן דומה לא ניתן ליתן משקל רב לכיתוב בצד רישום האירוע ולפיו "**בתא 11 קטטה בין העצורים מרציאנו מרדכי ואליה נזירוב**", אשר התובע ביקש להיבנות ממנו אולם מנגד מחליש גרסתו שכן התובע טען לכך שכל העצורים תקפו אותו, ולא עצור אחד כפי שעולה ממסמך זה.

טוען התובע כי לא יכול להיות שאצבעו הרביעית של יד ימין תשבר אם נתן הוא מכה לקיר הבטון, שכן במקרה כזה, הייתה צריכה להישבר אצבע אחרת. לא שוכנעתי כי טענה זו מסייעת לתובע אשר לא הגיש חוות דעת רפואית בשלב זה ולא שוכנעתי כי לא אפשרי הנזק העצמי לאצבע הרביעית, ככול שתוך כדי "עצבנות" התובע "דפק" ידו בקיר.

13. סיכומם של דברים, מול גרסתו של התובע כבעל דין, גרסה שכבר ציינתי כי יש קושי לסמוך עליה, מצוי המסמך הרפואי של רופא חדר המיון ולפיה מדובר בפציעה עצמית. התובע נמנע מלהעיד את העצורים האחרים שהיו במקום ומנגד המדינה נמנעה מלזמן את השוטרים שהיו בבית המעצר ובכלל זה אותו שוטר שרשם את יומן המעצר. הרישום של רופא המעצר ולפיו התובע "קיבל מכה" מובא אף הוא בחשבון וכן השיהוי בהעלאת התביעה ואי הגשת תלונה סמוך לאירוע. במכלול הראיות, בדגש על תעודת חדר המיון, מסקנתי הינה שהתובע לא עומד בנטל השכנוע כי פציעתו נובעת מתקיפה שכוונה כנגדו ע"י קבוצת אסירים. לפיכך, אני דוחה טענות התובע באשר לאירוע הראשון.

האירוע השני

14. האירוע השני הינו מיום 6.5.03. ביום 31.5.05, הורשע הנתבע 3 בכתב האישום המתוקן בת"פ 8267/04 (בית המשפט המחוזי בבאר שבע), בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בכך שביום 6.5.03, באגף 33 בכלא אוהלי קידר, בעת שהתובע שוחח בטלפון הציבורי, הגיע לתובע כשהוא מחזיק בידו כלי ובו נוזל רותח ושפך את הנוזל על התובע בכוונה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

לגרום לו חבלה חמורה. אין מחלוקת כי הכרעת הדין האמורה מחייבת גם בהליך זה. לטענת התובע, המדינה אחראית ביחד ולחוד עם הנתבע 3 שכן ברשלנותה התאפשרה התקיפה. המדינה טוענת כי אינה אחראית לאירוע השני. לחילופין, נטענה טענת הגנה של "אשם תורם" ולפיה בהתנהגותו הביא עליו התובע את תקיפתו.

האירוע השני - אחריות המדינה

15. כפי שפורט, אין מחלוקת כי למדינה אחריות מושגית לשלום האסירים/העצורים המצויים במשמורתם אולם על תובע הטוען להפרת חובת הזהירות להוכיח את אחריותה הקונקרטית של המדינה והפרת חובה זו תוך שימוש במבחן צפיות האירוע. טען התובע כי האירוע נגרם תוך זמן קצר, כשהיה בשיחה בטלפון הציבורי, אז רץ אליו הנתבע 3 ושפך עליו שמן רותח. הנתבע 3 הורשע בשפיכת נוזל רותח על התובע תוך שלא הוכח כי מדובר בנוזל שהינו שמן דווקא, ולא מים או תערובת מים, שמן, מרגרינה וכיו"ב. אין מחלוקת כי אסירים המוגדרים כטעוני הגנה רמה ב', יכולים לשהות זה עם זה. בשל אופי האגף שהינו פתוח, כלומר האסירים בתוך האגף בשעות היום אינם סגורים בתאיהם, על שב"ס לוודא שאין סיכון בין האסירים באגף בינם לבין עצמם. לאסירים בתוך האגף, בינם לבין עצמם, יש חופש יחסי ובין היתר כפי שאישר התובע, בהתאם לנהלים יכולים הם להחזיק קומקום חשמלי, מזלג חשמלי או פלטה חשמלית, לחמם מים או לבשל לעצמם אוכל. הנתבע 3 לא נשאל ולא העיד על התארגנותו לביצוע התקיפה. לא הוכח כי בנוזל הרוחת היה חומר שלא סביר כי אסיר יחזיקו בתאו. ההתרחשות מרגע שיצא הנתבע 3 מתאו ועד שפיכת הנוזל הרוחת הייתה קצרה ביותר, של מספר שניות שכן המרחק מתא הנתבע 3 לטלפון הציבורי היה קצר.

16. לטענת התובע, סירבה המדינה לחשוף את סידורי האבטחה ונטען כי הימנעות המדינה מחשיפת ראייה זו משמעה תמיכה בטענותיו לרשלנות המדינה. עוד הוסיף וטען ב"כ התובע כי מחומר חקירת האירוע השני עלה שלא הייתה מצלמה באזור הטלפון הציבורי, ומכאן שהבקר באגף בודאי שלא יכול היה לסייע. התובע לא היה סדור בגרסתו לגבי נוכחות הסוהר במקום, כפי שפירטתי בהתייחס להערכת עדותו. התובע אישר כי היה סוהר בבקרה וסוהר אחר שלא היה במקומו. לשיטת התובע ולפי היכרותו את שב"ס, היו צריכים להיות שני סוהרים מחוץ לבקרה. מכאן, שלשיטת התובע, היה חסר סוהר אחד מתוך השלושה שבדרך כלל מצויים באגפים דומים. הקמ"ן דוד אלזם, ששימש בתקופה הרלבנטית כקמ"ן מחוז דרום העיד כי בכל המכלול של האגף היו סמל ושני זקיפים ובמכלול טעוני ההגנה היו זקיף באגף והסמל אחראי על כל המכלול של אגף 33 וכי תמיד היה סוהר אחד בשטח כאשר התאים היו פתוחים. טען ב"כ התובע כי המדינה הייתה צריכה להביא את הסוהר שהיה במקום והימנעות זו צריכה להיות לחובתה.

17. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים מצאתי לדחות את טענות התובע ולפיהן פגיעה בנהלי האבטחה באגף היא שאפשרה את האירוע. אמנם, בטענות ב"כ התובע ולפיהם לא הובאו עדים רלבנטיים כמו הסוהר שהיה צריך להיות במקום או יומני האגף וכן נוהלי האבטחה הפרטניים יש ממש תוך שעולה מחלוקת אם היה צריך להיות באגף סוהר אחד יותר מאשר הסוהר שהיה במקום (וכן הסוהר השני בבקרה). מאידך, מדובר בתקיפה שבה הנתבע 3 היה

זקוק לשניות ספורות על מנת להוציא לפועל את תוכניתו הזדונית. התובע עצמו מאשר כי התקיפה הייתה בהפתעה גמורה. לא שוכנעתי כי האירוע היה נמנע אילו אזור הטלפון היה מצולם במצלמה, או אם היה סוהר נוסף באגף, נוכח פתאומיות האירוע. העד שהתובע הביא, אסיר שהיה במקום ושעדיין מצוי עימו באותו אגף, אסף סייחי, אינו משנה את מצב הדברים שכן שוכנעתי כי מדובר בעד שמעוניין לסייע לתובע בכל מחיר, ולא התרשמתי מאמינות עדותו. מסקנתי הינה שלא שוכנעתי בהפרת חובת הזהירות הקונקרטית כלפי התובע ובקשר הסיבתי שבין הפרת חובת הזהירות הקונקרטית לאירוע הבלתי צפוי והעצמאי של הנתבע 3.

18. שאלה אחרת הינה האם לשב"ס היה מידע מוקדם אודות הסכנה לתובע, וכנגזרת לכך שב"ס לא נקט בצעדים המתחייבים להגנתו. קצין המודיעין דוד אלזם, העיד שהכיר היטב את התובע, שהיה אסיר בעל התנהגות שלילית בלשון המעטה (כדברי הקצין אלזם), וכי התובע שובץ בהתאם לנהלים באגף המתאים לו, אגף טעוני הגנה ביחד עם אסירים דומים וכי מעולם לא התלונן על שהנתבע 3 עלול לפגוע בו וכי לא נשקפה לתובע כל סכנה שחייבה הפרדתו המוחלטת מיתר האסירים. הוסיף והעיד הקצין אלזם כי התובע נהג והטיח אשמות רבות בשב"ס דבר שהתבטא בתלונות שונות שהגיש, אולם בכל אופן לטענתו, לא היה כל בסיס לטענת התובע ולפיה התריע מראש על הצורך בהגנתו. כן הוסיף הקצין אלזם כי אילו לתובע הייתה סכנה ידועה מאחד האסירים באגף, הדבר היה עולה בבדיקה המוקדמת בשיבוץ והם לא היו נכלאים באותו אגף. למעשה, התובע הכחיש כל סכסוך מוקדם בינו לנתבע 3. אני דוחה טענותיו של התובע כביכול היה צריך להפרידו לגמרי, כאסיר טעון הגנה רמה א' וכן טענות נוספות שהועלו תוך הרחבת החזית במהלך עדותו בחקירה הנגדית כביכול הנתבע 3 היה שליח של אחרים לפגוע בו, מה גם שטענת "השליחות" אין לה כל אחיזה בראיות. יש להוסיף כי טענה מאוחרת זו שהעלה התובע, לא מוסיפה לאמינות גרסתו.

19. הנתבע 3 בנסותו ל"גלגל" את האחריות לאירוע על המדינה, טען כי התריע בפני הקצין כניפס על הסכסוך שבינו לתובע אולם לא שוכנעתי כי כך היה ולאחר שהקצין כניפס העיד בפני, ועדותו הייתה מהימנה בעיני. לפיכך, אני דוחה טענות התובע כי המדינה כשלה בכך שהוא שובץ לאותו אגף ביחד עם הנתבע 3 בהעדר כל מידע מוקדם וצפיות לסכנה מהנתבע 3 לתובע, כמו גם טענה ולפיה היה צריך להגן עליו מאסירים אחרים באגף. לפיכך, אני דוחה טענות התובע לחבות המדינה באירוע השני.

האירוע השני - טענת "אשם תורם", ולפיה התנהגות התובע הביאה עליו את תקיפתו.

20. לחילופין, טענה המדינה כמו גם הנתבע 3, כי התובע הביא עליו את תקיפתו בשל התנהגותו כלפי הנתבע 3, אשר הוסיף וטען כי מדובר במעשים המגיעים לכדי ניסיון אונס. המדינה ביקשה לתמוך טענתה בעדות אסיר שהיה במקום האירוע: שאול מזרחי גליקסון. מדובר באסיר המרצה לדבריו עונש מאסר של 11.5 שנה בהשתייכות לארגון פשיעה ושווד. מאסיר זה נגבתה ביום 12.5.03 עדות שצורפה למוצגי המדינה, עדות ולפיה הכחיש שראה את האירוע השני אולם יחד עם זאת, לקראת סוף הודעתו טען כי התובע התעלל בנתבע 3, לקח ממנו כל מיני דברים וניצל אותו. גרסתו המאוחרת של הנתבע 3, כפי שעלתה בתצהירו שהוגש מספר

חודשים לאחר עדות התובע בבית המשפט הייתה שהתובע ניסה לאנוס אותו, גנב לו חפצים ופגע ברגשותיו. הנתבע 3 טען שהתלונן על כך לקצין השב"ס כניפס. הקושי שבקבלת טענת הנתבע 3 ולפיה התקיפה נעשתה בשל ניסיון אונס הינו בשל כך שהדבר הועלה רק בשלב מאוחר בהליך תוך שמנגד, גרסה זו לא עלתה בנימוקים לקבלת הסדר הטיעון בין הנתבע 3 למדינה, כאשר נדון התיק הפלילי בו הורשע בתקיפת התובע, לא בכתב ההגנה הראשון שכתב בעצמו בכתב יד (שהוגש ביום 15.6.05), בו טען כי התובע התעלל בו, ולא בכתב ההגנה הסדור לאחר שמונה לו עורך דין מטעם הסיוע המשפטי. לא שוכנעתי מגרסת העד שאול מזרחי גליקסון ולפיה יש רקע של ניסיון אונס לתקיפה שביצע הנתבע 3, בשל כך שלא טען זאת בחקירתו כעד לאירוע כשבוע לאחר האירוע השני ובשל כך שהעד שמע על הדברים והוא מניח שכך היה, כלומר עדות שמיעה מובהקת. לדברים יש להוסיף את התרשמותי כי עד זה, מבקש לעשות הכול בכדי להרע לתובע עימו היה לו סכסוך בגינו נשלח העד לצינוק. לפיכך, אני דוחה את הטענה ולפיה התקיפה אירעה בשל ניסיון אונס הנתבע 3.

21. יחד עם האמור, מסקנתי הינה שהיה רקע של הצקות, ניצול רכוש ויחסים חברתיים שליליים שפיתח התובע עם אסירים אחרים באגף, תוך שיש להדגיש כי לא שוכנעתי כי הדברים הגיעו לידי כך שהיה צריך להפריד את התובע מאסירים אחרים או להעבירו למקום אחר. מכאן, שלא הייתה כל הצדקה למעשהו של הנתבע 3, שבוצע אפילו לדבריו מספר ימים לאחר האירוע האחרון בינו לתובע ואין לקבל טענת "אשם תורם" של התובע לאירוע, כביכול התובע הביא על עצמו תקיפה בשל התנהגותו.

22. לפיכך ובכל הנוגע לאירוע השני, מצאתי כי האחריות המלאה להתרחשות האירוע חלה על הנתבע 3 בלבד, אירוע שקרה כדברי הנתבע 3 "ברגע של עצבנות" ואני דוחה את טענות התובע כי המדינה ברשלנותה הביאה להתרחשות כמו גם שקבעתי כפי שפירטתי לעיל כי בשל השניות הספורות שנדרשו לנתבע 3 לביצוע תוכניתו הזדונית, גם אם הייתי קובע כי המדינה התרשלה, לא הוכח הקשר הסיבתי שבין ההתרשלות לנזק.

האירוע השלישי

23. ביום 10.7.02 הוכנס התובע לצינוק ע"י הסוהר גדעון לוי. לטענת התובע, בצינוק שהו 5 סוהרים ואחד מהם, הנתבע 4, חיפש תואנה לפגוע בו ומסר שהוא צריך לבדוק הימצאות סמים. הנתבע 4 דרש מהתובע להתפשט ולהתכופף, ואז החדיר מקל או צינור לפי הטבעת של התובע תוך שאמר לו: "זה מה שמגיע לאנשים כמוך". לטענת התובע, על המדינה לשאת באחריות לפגיעה בכבודו של התובע בחיפוש הלא חוקי והפגיעה המינית הקשה ו"מעשה סדום" שביצע הנתבע 4 בתובע. מנגד טענה המדינה כי התובע נשלח לצינוק בשל עבירת משמעת ולאחר שקילל סוהר. אחד הסוהרים במקום היה הנתבע 4. הנתבע 4 מאשר כי טעה מבחינה מנהלית שלא קיבל אישור בכתב (אלא בעל פה) מהקצין לעריכת החיפוש. אולם מכחיש בתוקף את טענות התובע לכך שביצעו בו "מעשה סדום". מדגישה המדינה כי התובע לא טען כי לא הסכים לחיפוש בעירום. יש להוסיף ולציין כי התובע הגיש תלונה ליחידה לחקירת סוהרים אשר דחתה

את תלונתו, אולם המליצה על רישום הערה מנהלית לנתבע 4, על כך שביצע חיפוש ללא שהיה לו אישור בכתב.

התובע מבקש לבסס טענותיו על גרסתו וכן על סתירות שעלו בחקירת הסוהר גדעון לוי והנתבע 4. בין היתר טוען התובע כי הנתבע 4 טען כי החיפוש בעירום לתובע היה בנוכחות גדעון לוי. גדעון לוי אישר בתחילה כי הנתבע 4 לא ביצע את הנטען כנגדו אולם לאחר מכן טען כי לא נכח כלל בחיפוש, דבר שהביא לקושי, כיצד טען שהנתבע 4 לא ביצע את המיוחס לו.

24. אילו הייתי סבור כי עדותו של התובע מהימנה וסדורה, יתכן שהסתירות האמורות בעדותו של גדעון לוי, שהינו עד לאירוע השלישי, היו מסייעות לו כנגד הנתבע 4, אולם אין הדבר כך. עדותו של גדעון לוי בבית המשפט הייתה למעלה מ- 7 שנים לאחר האירוע. לא מצאתי בסתירות שבין עדותו של העד בפני חוקרי יאח"ס לעומת עדותו בבית המשפט די בכדי לתמוך בבטענות התובע שגרסתו לא הייתה סדורה והעלתה סימני שאלה לגבי מהימנותה. התובע טען כי היו במקום 5 סוהרים, בעוד שלפי המסמכים בחקירת יאח"ס ובהתאם לדברי הנתבע 4 והעד גדעון לוי, היו במקום סה"כ שלושה סוהרים. אני מעדיף את גרסת הסוהרים על פני גרסתו של התובע. שוכנעתי כי החיפוש בעירום לתובע נדרש בשל כך שהיה צריך להיכנס לצינוק בשל עבירת משמעת והחיפוש היה בהסכמת התובע אשר ביקש לסיים את הבדיקה כמה שיותר מהר. אני דוחה טענת התובע ולפיה העובדה שהיה במקום מגנומטר מחזקת את טענתו ולפיה היה צריך לערוך חיפוש חיצוני בלבד. חרף האמור, אני קובע כי הייתה סטייה מהוראות הנוהל ולפיה יש לקבל אישור בכתב לביצוע חיפוש גופני בעירום, למרות שאין מחלוקת כי אישור זה היה ניתן אילו היה מתבקש מראש ובמובן זה יש לקבל את טענות התובע באירוע השלישי. לפיכך אני מורה על דחיית טענות התובע לגבי האירוע השלישי למעט הפרה מנהלית של הוראות הנוהל ולפיה נדרש אישור מראש ובכתב לביצוע חיפוש גופני, ובכך למעשה אני מאמץ את מסקנות החקירה שבוצעה ביחידה לחקירות סוהרים.

סיכום

25. בתביעה זו נדונה טענת התובע לשלושה אירועים שונים בהם נגרמו לו נזקי גוף. לגבי האירוע הראשון, דחיתי טענות התובע. לגבי האירוע השני, קיבלתי טענות התובע לאחריותו המלאה של הנתבע 3 לפציעתו החמורה. מנגד, דחיתי טענות התובע לאחריות המדינה לאירוע השני לגביו יש להוסיף כי אילו הייתי מקבל את טענת התובע כי למדינה יש אחריות ביחד ולחוד עם הנתבע 3, כי אז הייתי מקבל את הודעת הצד השלישי ששלחה המדינה לנתבע 3 במלואה. לגבי האירוע השלישי, דחיתי את טענות התובע לכך שהנתבע 4 ביצע בו מעשה סדום אולם אני מקבל את טענות התובע כי הייתה הפרת נוהל מנהלית (טענה שהמדינה הסכימה לה ואף נרשמה בשל כך לנתבע 4 הערה מנהלית).

לפיכך ובכל הנוגע להמשך ההליכים שבין התובע לנתבע 3, נקבעת ישיבת תזכורת ליום 19.6.11 בשעה 12:45 (תשומת לב הצדדים לשעת הדיון המעודכנת).

תשומת לב המזכירות כי התובע הינו אסיר ויש לזמנו לדיון באמצעות שב"ס.

בכל הנוגע להליכים שבין התובע למדינה, נותרה שאלת הפיצוי בשל הפרת הוראות הנוהל באירוע השלישי ומנגד שאלת ההוצאות לאחר שרובה ככולה של התביעה נדחתה. ב"כ התובע וב"כ המדינה יבואו בדברים ביניהם לאפשרות השלמת הטיעון בשאלה שנותרה בכתב. בהעדר הסכמה, יתייצב גם נציג המדינה לשיבת התזכורת האמורה.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה (פסק הדין החלקי בשאלת החבות) לצדדים.

ניתנה היום, יב' אייר תשע"א, 17 מאי 2011, בהעדר הצדדים.